

Telegraful Român

ORGANUL OFICIAL AL ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE ROMANE DE ALBA-IULIA ȘI SIBIU
ȘI AL EPISCOPIILOR CLUJ ȘI ORADEA

Abonamentul
pentru parohii cl. I Lei 40; cl. II Lei 30; cl. III Lei 25. Particulari Lei 25. Autorități și străinătate Lei 50. De sprijin Lei 75. Pentru America 10 Dolari.

Articolele și corespondența
se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se inapoiază. — Scrisorile nefrancate se rețuza.

Prețul inserțiunilor
un cm.² 60/Bani pentru odată; dacă se publica de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserțiunile se adresează ADMINISTRĂȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai Nr. 35.

Dragoste de pace

Sînt unii oameni, care se vor fi întrebînd asupra rostului bisericii ortodoxe în lupta pentru pace? Răspundem acestora că, alăturîndu-ne luptătorilor pentru pace, noi ne îndeplinim menirea noastră de străjeri ai siguranței sufletelor credincioșilor noștri, ascultînd astfel de porunca divină, care spune așa:

„Dacă străjerul va vedea venind sabia și nu va suna din trîmbiță și dacă, poporul nu va fi înștiințat și va veni sabia și va răpi viața vreunui om, voi cere sîngele lui din mîna străjerului“ (Iezeh. 33, 6).

Din această poruncă, vîzînd amintita afitare la războiul atomic, vă dăm știre și vă îndemnăm a lua măsuri de apărare a păcii și a vieții.

Energia atomică sau cea termonucleară, în sine, este poate bună sau rea; depinde de felul cum o întrebuițează omul.

Gubernanții țărilor occidentale în frunte cu guvernul american, vor s-o întrebuițeze la distrugerea oamenilor și popoarelor printr-un război atomic, prin care ei nutresc nădejdea nebună de a cuceri pentru ei, întreaga lume.

Uniunea Sovietică și țările în mers spre socialism întrebuițează această energie pentru a îmbunătăți viața omenească pe pămînt, spre binele și folosul tuturor oamenilor.

Un probabil război atomic ar aduce după sine — cum spune Joliot Curie — „ruini și distrugeră, moarte a sute de mii de ființe — mizeria pentru supraviețuitori, uăsterea probabilă în acest caz, de monștri“.

Eventualitatea unui măcel atomic a făcut pe savantul american Ralph Lesh să spună: „Serviciile apărării pasive vor trebui să admită, atunci cînd se vor găsi în fața amploarei unui astfel de dezastru, că au ajuns curat la poarta iadului“.

întrebuițînd energia atomică pentru a ușura viața oamenilor pe pămînt, se va împlini proorocia care spune: „In țara ta va fi belșug de pîine, pînă și pe virfurile munților... (Psalm 7, 16—17). In locul scăieților vor crește chiparosul și în locul urzicii va crește mirtul“ .. (Is. 30, 23—24).

Conducătorii americani vor să îmbrăbodească mintea oamenilor, cînd spun că prin politica lor de forță vor să salveze pacea. Ei uită prea ușor înțelepciunea populară, care spune că: „cine seamănă

vînt, culege furtună“. Ei nu-și iubesc popoarele lor, ci, precum spune Iezehiel proorocul:

„Căpeteniile lor sînt în mijlocul lor ca niște lupi, care-și sfîșie prada: varsă sînge, pierd suflete, numai ca să-și potolească setea de bani“ (Iez. 22, 27).

Despre asemenea conducători de popoare, acum 2400 de ani, Aristofan a spus.

„Acel ce-i faur de arme,
Și vrea prin ele avere să facă,
Să-l prade tîlharii de tot ce o avea,
De foame și sete să zacă“.

Fabricanții de bombe atomice și hidrogenice, uită că ei nu mai au monopolul acestor arme. Ei nu-și dau seama că deslănțuirea unui război atomic nu numai că le va aduce pierderea tuturor grămezilor lor de aur, adunat din sudoarea popoarelor, dar acesta va pune capăt și orînduirii care i-a ajutat pînă acum să trăiască pe pămînt, ca și cum ar fi în rai. Bogații pămîntului își vor putea aminti atunci de cuvintele sfinte:

„Ascultați acum, voi bogaților! Plîngeți și vă tîngușiți, din pricina nenorocirilor care au să vină, peste voi. Bogațiile voastre au putrezit și hainele voastre sînt roase de molii. Aurul și argintul vostru au ruginit și rugina lor va fi o mărturie împotriva voastră: ca focul o să vă mănînce carnea... Ați trăit pe pămînt în plăceri și în desfătări. V-ați săturat inimile chiar într-o zi de măcel“ (Iac. 5, 2-3 și 5).

Țările pașnice, din Răsărit, nu se tem de amenințările corbilor războiului atomic, întrucît omul cel pașnic și drept, nu se teme de cel rău, căci dreptatea și pacea este cu cel ce le caută.

Pentru a feri lumea de posibilitatea venirii unor suferințe și distrugeră ne mai întîlnite, Biserica Ortodoxă își unește glasul și voința, cu cei ce se împotrivesc și luptă împotriva dezlănțuirii unui război atomic, cerînd:

1. Distrugerea armelor atomice și hidrogenice existente;
2. Oprirea construirii și pe mai departe a acestor fel de arme, și
3. Întrebuițarea energiei atomice și hidrogenice numai pentru scopuri pașnice, pentru ca astfel pămîntul să poată fi un

(Continuare în pag. 2)

IN LUPTA PENTRU PACE

În ziua de 4 aprilie a. c. Comitetul de Luptă pentru Pace al Bisericii ortodoxe din Sibiu, a ținut obicinuita sa ședință lunară de lucru.

Au luat parte la această ședință, membrii Comitetului și profesori ai Institutului Teologic Universitar.

La orele 13,10 președintele, prof. univ. Dr. Nicolae Neaga a deschis ședința arătînd în cuvinte potrivite stadiul în care se află desfășurarea luptei pentru pace. După aceea, a dat cuvîntul părintelui prof. univ. Dr. *Corneliu Ștrbu*, care a făcut o expunere amplă și documentată asupra necesității de a intensifica strădanile noastre pentru apărarea păcii, după ce parlamentele americanizate ale Franței și Italiei au ratificat — cu majoritate derizorie și în condiții de presiuni externe inadmisibile — acordurile de la Londra și Paris.

Ratificarea acestor acorduri — primejdioase pentru echilibrul internațional — nu trebuie să surprindă și să descurajeze pe partizanii păcii. Inșiși popoarele francez și italian arată fățiș că ele sînt împotriva remilitarizării Germaniei occidentale, împotriva cursei înarmărilor, împotriva deslănțuirii unui război atomic și împotriva tuturor celor ce fac, în țările respective și aiurea, jocul politicii „de pe poziții de forță“, pe care o practică guvernele american și englez. Plănuita Adunare mondială pentru apărarea păcii care va avea loc în iunie 1955, la Helsinki (Finlanda), lupta popoarelor împotriva acordurilor dela Londra și Paris, voința de pace a mării Uniuni Sovietice — exprimată clar și recent de Sovietul ei suprem — sînt tot atîtea semne că apărarea păcii se desfășoară în condiții care îndreptățesc cele mai bune nădejdi.

Poporul nostru a arătat și cu prilejul sesiunii Marii Adunări Naționale, că aprobă întru totul politica de apărare a păcii pe care o duce Guvernul Republicii Populare Romine. Pînă la 19 martie 1955, nu mai puțin decît 10.568.222 cetățeni ai Patriei noastre au iscălit Apelul către popoarele lumii. Pe plan bisericesc, vorbitorul a semnalat și comentat apelurile și chemările lansate pentru apărarea păcii de către I. P. Sf. Patriarh Justinian, I. P. Sf. Mitropolit Nicolae al Ardealului și grupul episcopilor protestanți din R. P. R.

Trecînd la sarcinile care ne revin, pe linie de luptă pentru pace, nouă, slujitorilor altarelor, pînă prof. C. Ștrbu a arătat că acestea sînt:

1. Să trezim cu fiecare prilej atenția față de primejdia pe care o reprezintă afitarea la un nou război;
2. Să popularizăm marile cuceriri dobîndite pînă acum în lupta pentru pace;

(Continuare în pag. 2)

In lupta pentru pace

(Urmare din pag. 1)

3. Să talmăcim păstoriișilor noștri apelurile și chemările amintite, stăruind asupra necesității de a face să triumfe spiritul tratativelor asupra măsurilor bazate pe forță și de a se convoca o Conferință a marilor puteri, care să limpezească pe cale pașnică diferendele internaționale.

După expunerea referatului, au urmat discuții.

Di *Mircea Scorobef*, secretar II al Institutului Teologic Universitar, a stăruit asupra unui aspect principal al problemei apărării păcii, afirmând că păcatul este cauza războaielor în general și a celui atomic în special. Războiul, crima, cotoșirea, asuprirea, exploatarea, din punct de vedere creștinesc, se datoresc păcatului.

Trăim într-o epocă de uluitoare progrese ale științei. Energia atomică este o cucerire a vremii noastre, care depășește orice închipuire. Prin ea, ne-am apropiat atât de mult de fericirea la care omenirea are dreptul, care se poate făuri cu ajutorul acestei energii extraordinare, încât ne deprimă gândul că ea ar putea fi folosită ca să ucidă vieți și să distrugă bunuri acumulate prin ostenele de veacuri. Câte lucruri nemaivăzute și nemaiauzite nu s-ar putea săvârși — în educație, în sănătatea publică, în artă, etc. — prin acest „talant“ prețios al energiei nucleare! Rațiunea, mintea, imaginația, aproape că nu poate cuprinde saltul uriaș pe care — prin energia atomică, folosită pașnic — l-ar putea face omenirea, în toate tărîmurile de producție, de creație.

Numai inconștiența născută din păcatul dominației universale se poate împotrivi acestei fericiri. Ca creștini, sintem alături de cei ce apără pacea. Avem o sarcină superbă, în apărarea păcii, ca oameni ai vremii noastre și ca slujitori ai Bisericii lui Iisus Hristos. De aceea noi nu șovăim, nici mintal, nici sentimental: Noi am ales demult calea păcii și mergem hotărâți pe ea luptând pentru pace!

Păr. vicar *Traian Belasçu* a precizat că ratificarea acordurilor dela Londra și Paris nu e un fapt atât de extraordinar cum îl prezintă presa occidentală, aservită imperialismului. Poporul francez și celelalte popoare luptă mai departe, cu vigoare sporită, pentru tratative între marile puteri.

Noi, oamenii Bisericii, am reușit să dăm un sprijin substanțial forțelor păcii. Mergem înainte, pe aceeași cale. Sintem consecvenți cu doctrina noastră ortodoxă și cu poziția noastră de patrioți cinstiți și treji. Noi luptăm pentru pace nu numai întru cuvînt, ci faptic.

Păr. rector *Dr. Sofron Vlad* a arătat că toată istoria poporului nostru dovedește că noi am dus mai mult războaie de apărare, că sintem un popor pașnic. Ca popor și ca Biserică, noi nu am dat dovezi de agresivitate împotriva altora și am fost străini de acte de intoleranță religioasă. Am avut războaie pentru curmarea nedreptăților naționale și sociale, dar nu am comis acte de împilare. Aceasta definește și atitudinea noastră actuală. Noi sintem pentru pace și împotriva războiului, dar dacă e nevoie vom știi să ne apărăm Patria.

Păr. prof. univ. *Dr. Nicolae Mladin*, propune ca studenții teologi să fie îndrumați să colaboreze cu preoții-paroși, în vacanța de Paști pe teren și în lupta pentru pace.

În completare păr. prof. *C. Sirbu* arată că primejdia bombei atomice zace în lipsa de răspundere a unor guverne agresive.

De aceen, popoarele trebuie să fie cu ochii în patru. De aceea, lupta pentru pace trebuie intensificată pretutindenea.

În incheiere, Păr. președinte *dr. Nicolae Neaga* remarcă nivelul înalt al ședinței, foloșele cu care ne alegem de pe urma celor tratate aci și îndeamnă la intensificarea luptei pentru biruința păcii în lume.

Gr. T. Marcu

Din învățătura mariologică a Fericitului Augustin

Dacă vom cerceta cu atenție întreaga operă mariologică a Fericitului Augustin, nu vom afla nici o lucrare, care prin cuprinsul ei, să redea tot ceea ce credea el despre Maica Domnului — Nu vom găsi formule de rugăciuni, sau cuvîntări, sau alte expresiuni asemănătoare, care să vădească pietatea lui deosebită față de Maica Sfintă. În opera lui mariologică vom găsi mai mult lauda virtuților Maicii Domnului: fecioria, credința, ascultarea, umilința, iubirea, bunătatea, etc.

Sintem în epoca marilor erezii hristologice, Sinoadele ecumenice din Efes. (431), Calcedon (451), al doilea din Constantinopol (553) și al treilea din Constantinopol (680—681), au stabilit și au definit învățătura Bisericii în legătură cu persoana lui Iisus Hristos. În strînsă legătură cu persoana lui Iisus Hristos și ca urmare a învățăturii despre unirea ipostatică a celor două naturi, în persoana Cuvîntului, a fost definită și dogma fecioriei și a maternității divine a Maicii Domnului.

Cea ce a lipsit totuși în vremea aceasta, a fost un cult mai dezvoltat al Maicii Domnului, deși putem afirma cu toată certitudinea că cultul Maicii Domnului își are originea odată cu începuturile creștinismului. Numeroasele picturi rămase prin catacombe, nenumăratele biserici ridicate în cinstea ei la Roma și în alte părți, ba chiar cele ridicate de Constantin cel Mare în Constantinopol, dovedesc cu prisosință că Maica Domnului își avea locul ei de cinstire, în conștiința creștină a primelor veacuri. Nu erau însă instituite sărbătorile în cinstea ei: Nașterea, Buna-Vestire și Adormirea. Acestea apar mai târziu. Se pare că ea este ființa despre care se vorbește mai puțin, iar scriitorii și apologeții o lasă în umbră, în scrierile lor. Este explicabilă această întrelăsare a scriitorilor și a Sf. Părinți, din această perioadă foarte sbruciumată din viața Bisericii, deoarece întreaga gândire creștină era concentrată în aflarea celor mai temelnice judecăți, pentru apărarea adevărului ortodox, în legătură cu persoana lui Iisus Hristos. Abia cînd prina hristologia sa eretică nestorianismul atacă și mariologia, Biserica pune într-un mod mai amplu problema Maicii Domnului.

În opera Fericitului Augustin nu găsim nici o lucrare în care să vorbească și să expună, în mod sistematic, învățătura timpului său despre Maica Domnului. Tot ce Fer. Augustin a scris despre Maica Domnului este produsul unor evenimente neașteptate sau chiar a unor împrejurări pe care el le știa alege. Discuțiuni cu ereticii, lămuriri ce i se cereau, dubii și îndoeli pe care trebuia să le rezolve pentru cei slabi în credință, probleme ce i-se puneau, chiar din partea ereticilor și la cari trebuia să răspundă, ori chiar prilejul unor sărbători bisericești, l-au determinat ca să vorbească; sau să scrie, despre Maica Domnului. Dacă Fericitul Augustin ar fi putut lua parte la sinodul din Efes. (431), la care a fost invitat de Teodosie cel Mare (invitarea lui Teodosie a primit-o Fer. Augustin fiind pe patul de moarte. A murit în 28 August anul 430 pe

Dragoste de pace

(Urmare din pag. 1)

leagăn dulce pentru toți și nu un mormînt sinistru, care să ne înghită pe toți și toate.

Nu vrem război, ci pace și dreptate vrem. Aceasta o spunem tare, ca să ne audă toate popoarele, pentru ca acestea să oprească mîna ucigașe din Apus, care este gata a semăna jalea și pustiul peste oameni și popoare.

† **Valerian Zaharia**
Episcopul Oradiei

cînd Vandalii invadeau Africa) — am fi avut azi cu siguranță, într-o lucrare sistematică, tot ceea ce Fer. Augustin credea și învăța despre Maica Domnului.

Învățătura mariologică a Fer. Augustin se poate grupa în jurul celor două dogme din trei, care le leagă Biserica Ortodoxă de numele Maicii Sfinte: aeiiparthenia sau pururea fecioria Maicii Domnului și theotochia sau maternitatea divină.

Aeiiparthenia (pururea fecioria) — după învățătura Fer. Augustin — înseamnă integritatea fizică a trupului Sf. Fecioare Maria, nu numai în timpul zămislirii active a lui Hristos, dar și în momentul nașterii și după naștere, fiindcă Maria ca mamă a lui Hristos n-a avut nici-o legătură trupească cu vreun bărbat și nici alți fii n-a avut. Maica Preacurată a trăit într-o curățenie trupească și sufletească desăvirșită. Așa cum se cuvenea aceleia care avea să zămislească în pîntecele ei pe Fiul lui Dumnezeu. Fer. Augustin învață că Fecioara Maria a strălucit prin fecioria ei înainte de naștere (ante partum) în timpul nașterii (in partum) și după naștere (post partum).

Alături de învățătura despre pururea fecioria Maicii Domnului mai găsim la Fer. Augustin și învățătura despre maternitatea divină a Maicii Sfinte sau despre „theotochia“ Maicii Domnului. Sub „theotochia“ Maicii Domnului Fer. Augustin înțelege adevărul că Maria este cu adevărat Născătoare de Dumnezeu și trebuie cinstită ca atare.

Învățăturii acesteia Fer. Augustin îi dă o importanță deosebită și o pune pe același plan cu învățătura despre învierea lui Hristos. Căci după cum Sf. Pavel pune la temelie credinței noastre adevărul învierii lui Iisus Hristos, tot așa Fer. Augustin pune la temelie aceleiași credințe învățătura că Maria este cu adevărat Mama lui Dumnezeu. Zice el: „Dacă Maria nu este Mama lui Dumnezeu, și dacă adevărul acesta este o minciună, atunci mincinoasă și neadevărată va fi carnea lui Hristos și mincinoasă și neadevărată va fi deasemenea și moartea Lui; înșelătoare vor fi rănile patimilor Lui, și neadevurate cicatricile învierii. Nu va mai fi adevărul ci mai degrabă falsitatea, care va mintui pe cei care cred în El.“ Cuvîntul „theotochos“ — după învățătura Fer. Augustin — exprimă în același timp și unitatea persoanei lui Iisus Hristos și distincțiunea reală a celor două naturi: natura divină și natura umană. În înțelesul acesta Maria este cu adevărat Născătoare de Dumnezeu. Ea a conceput pe Dumnezeu în sinul său, l-a zămislit din substanța trupului său și l-a născut.

Învățăturilor acestora Fer. Augustin le caută temelie în izvoarele profetice ale V. Testament. Cuvintele prorocului Isaia cap. 7 v. 14; „Iată Fecioara va lua în pîntece și va chema numele lui Emanuil“, Fer. Augustin le aplică Maicii Domnului. În textul prorocului Isaia se vorbește despre un lucru extraordinar și miraculos: o femeie tinăra va concepe și va naște pe Emanuil Dumnezeu și om. În cuvîntarea 194 din Apendice, la cap. 1, Maica Domnului este numită „floare a cîmpului din care a răsărit prețiosul crin al văilor“. Cine nu știe oare că florile cîmpului nu sunt semădate de nimenea ci răsar dela sine? Tot așa din pîntecele cel fecioresc al Mariei a răsărit fără sămînță bărbătească, floarea cea parfumată, adevăratul crin al văilor: Hristos. În cuvîntarea 195 din Apendice, Maria este numită „poarta cea închisă“ despre care vorbește prorocul Ezechiel în cap. 44, 1. Adeseori pentru a dovedi fecioria Maicii Domnului Fer. Augustin se folosește de cuvintele dela Mt. cap. 1,18; — 1,20 — 15 și dela Lc. cap. 1,30—35. Conceperea în sinul ei fecioresc a fost fără is-

pită bărbătească, dela Duhul Sfânt. Și fiindcă Duhul Sfânt este principalul izvor al curățeniei, Fer. Augustin nu putea crede ca prin conceperea Mintuitorului să se fi întinat în vre-o formă fecioria trupeză a Maicii Domnului pe care o făgăduise lui Dumnezeu. Ingrijorarea ei la auzul cuvintelor îngerului că va concepe și va naște, numai așa își au înțelesul: era conștie de promisiunea pe care o făcuse ce să rămână fecioară. Fer. Augustin explicând cuvintele acestea ale Maicii Domnului le atribuie chiar acest înțeles. (De sancta Virginitate, cap. IV).

Intr-o cuvintare, vorbind despre Nașterea Domnului Fer. Augustin, învață că Maica Domnului a fost fecioară atât în timpul concepției cât și în naștere și toată viața pînă la moarte. Iată cuvintele lui: „Să ne bucurăm fraților, să se bucure și să tresalte neamurile, că ziua aceasta a fost sfințită nu de soarele acesta pe care îl vedem, ci chiar de Creatorul, fiindcă El s-a făcut văzut pentru noi. Maica Fecioară, nepătată, a născut pe Creatorul ei. Fecioară în concepere, Fecioară în naștere, Fecioară cîtă vreme îl poartă în sin, Fecioară după nașterea lui, Fecioară pînă la moarte” (Sermo 186, n. 1).

Impotriva ebionitilor, cerințianilor, doctilor, gnosticilor, etc, cari nu făceau nici-o deosebire între nașterea lui Iisus din Maria și nașterea celorlalți oameni, Fer. Augustin răspunde invocînd regula credinței, Simbolul: „Cum mărturisim în regula credinței că trebuie să credem în Fiul lui Dumnezeu care s-a născut din Fecioara Maria, dacă susținem că nu Fiul lui Dumnezeu, ci fiul omului s-a născut din ea? Să-L mărturisim deci pe acela care fiul lui Dumnezeu fiind s-a născut din Fecioara Maria și luînd forma servului s-a făcut fiu al omului” (Sermo 186, n. 2).

În alt loc adevărul maternității divine și adevărul pururei feciorii a Maicii Domnului, înainte de concepere, în naștere și după naștere îl afirmă cu aceiași tărie, cînd zice: „Devine creatura ta, cea care este Creatorul tău, ba mai mult, acela prin mijlocirea căruia au fost făcute toate lucrurile, Cuvîntul lui Dumnezeu s-a făcut carne în tine, luînd carnea dar ne pierzînd dumnezeirea. Și Cuvîntul se unește cărnii și cuvîntul se leagă de carne. Sinul tău a devenit patul nupțial al acestei legături atât de mare, adică a unirii Cuvîntului cu carnea. Te-a găsit fecioară în concepere și te lasă Fecioară după naștere. Te face să devii fecundă și te lasă neatinsă”. (Sermo 291, n. 6).

Despre fecioria Maicii Domnului vorbește și în alt loc, cînd zice: „fecioară înainte de legătură, fecioară în căsătorie, fecioară în concepere, fecioară alăptînd” (Sermo 188, n. 4).

Cu cîtă limpezime vorbește Fer. Augustin și despre dumnezeirea lui Iisus Hristos făcut om (deosebind lucrarea celor două naturi) și despre maternitatea divină a Maicii Domnului, cînd zice „Gura mea va vorbi despre lauda Domnului, a acelui Domn prin care au fost făcute toate lucrurile; a celui care este descoperitor al Tatălui, creator al Mamei: Fiul lui Dumnezeu, din tată fără de mamă, fiul omului din mamă fără de tată. Cuvîntul, Dumnezeu înaintea tuturor veacurilor, făcut carne la timp hotărît, creator al soarelui, orînduitor al tuturor veacurilor din sinul Tatălui, sfințitorul zilei acesteia (a sf. Crăciun) din sinul Mamei din el născîndu-se ca om și rămînînd în Tatăl ca Dumnezeu; făcător al cerului și al pămîntului, născut sub cer pe pămînt, neîntrecută înțelepciune, care umple lumea și șade în iesle, conduce stelele și sugă lapte; atât de mare în forma lui Dumnezeu; dar mic în acela de serv” (Sermo 187; n. 1).

Altă dată vorbește și despre maternitatea divină a Maicii Domnului și despre fecioria ei neîntinată în acești termeni: „Cine să înțeleagă o nouătată atât de neauzită ne mai întîlnită, unică pe lume, care deși incredibilă totuși s-a făcut credibilă, ca o fecioară să conceapă, ca o fecioară

să nască și născînd să rămînă fecioară” (Sermo 190)

Impotriva lui Jovinian și impotriva lui Helvidius, cari negau fecioria Maicii Domnului atât în concepere cât și în naștere, Fer. Augustin învață că Maria Fecioara născînd a rămas nestricată, iar trupul lui Iisus n-a fost o fantomă (Contra Iulianum, lib. I. cap. 1 și 2). Pentru a-și dovedi aserțiunea aduce de exemplu din V. T. toiagul lui Aron (Num. XVII, 6—8), care a înflorit impotriva tuturor legilor firii. Tot așa Maria a putut să nască rămînînd fecioară. (Sermo 245, n. 35, în Apendice).

Modul concepției și al întrupării n-a fost înțeles nici chiar de Fecioara fiindcă ea știa că o singură cale este dată oamenilor în nașterea de prunci; legătura dintre bărbat și femeie. Îngerul vestește, Fecioara aude, crede, și ia în pîntece. Credința în minte, Hristos în pîntece. Fer. Augustin învață că în momentul cînd Maria a fost salutată de înger a fost și fecundată de Duhul Sfânt și în momentul acela a fost umplută de dar și tot atunci a primit pe Domnul ca să fie în ea, cea care a făcut-o. Maica Preacurată acceptă și în momentul acela se umple de dar și fără sămînță bărbătească concepe. Cuvîntul se unește cu trupul iar pîntecele ei devine patul nupțial al acestei uniri. În trupul Mariei a fost carnea necesară din care Hristos și-a creat carnea trupului său. Din Maria deci s-a născut Hristos cu carne din carne, în asemănarea cărnii păcatului dar nu așa ca la ceilalți oameni în carnea păcatului. (Impetr. opus c-Iulianum I. VI. c. 22).

După Fer. Augustin Mintuitorul, prin întruparea lui din sinul unei femei, a intenționat să inobileze întreaga natură omenească. Ambelor sexe le-a fost dat să ia parte la taina aceasta mare a întrupării Cuvîntului lui Dumnezeu. Sexul masculin a fost ales, pentru că natura omenească a bărbatului, să fie unită în mod ipostatic cu natura dumnezeiască. Sexul feminin a fost ales, ca în pîntecele femeiesc să se împlinească unirea ipostatică. Și iertarea, acordată de Dumnezeu oamenilor, trebuia să se vădească în ambele sexe. Din sexul masculin Hristos trebuia să-și ia natura bărbat fiind, dar era convenient ca și sexul feminin să fie asociat iertării, fiindcă Hristos trebuia să se nască dintr-o femeie. Veninul șarpelui a fost omului spre pierderea sa prin femeie. Reparînd greșala omului, să-i fie oferită mîntuirea prin femeie. Femeia să compenseze păcatul omului înșelat de ea, zămislînd pe Hristos. (Sermo 51).

Dece s-a născut Mintuitorul dintr-o femeie fecioară? Și acestei întrebări îi răspunde Fer. Augustin, cînd zice „Era necesar ca chiar capul nostru să se nască dintr-o fecioară, voind să însemneze că membrele sale vor trebui să se nască, după spirit, dintr-o Biserică fecioară. Tipul regenerării noastre spirituale prin Biserică fecioară, îl avem în persoana lui Iisus Hristos care s-a născut dintr-o mamă fecioară. Sf. Fecioară este figura Bisericii”.

Dece s-a născut Mintuitorul dintr-o fecioară logodită cu bărbat? Fericitul Augustin învață că Maica fecioară prin faptul că a fost logodită cu bărbat a devenit figura Bisericii, fecioară și ea, deși mîreasă a lui Iisus Hristos. În Maria, ca și în Biserică, fecioria nu împiedecă fecunditatea și nici fecunditatea nu împiedecă fecioria. Există totuși o deosebire între Biserică și între Maria: Maria a născut în mod trupesc pe Hristos „capul trupului” ale căruia membre îl formează toți credincioșii, cîtă vreme Biserică naște în chip spiritual, prin harul divin, membrele acestui trup (De sancta virginitate, II. 2). Fericitul Augustin învață că între Maica Domnului și Sf. Iosif a fost o adevărată căsătorie deoarece găsim cele trei bunuri ale căsătoriei: copilul, credința și sacramentul (taina). Copilul a fost Iisus Hristos, credința s-a manifestat prin lipsa adulterului,

iar sacramentul (taina) prin lipsa divorțului. N-a lipsit din căsătorie decît legătura trupeză. (De nuptiis et concupisc. c. IX).

O întrebare pe care o putem pune este că oare, după învățătura Fer. Augustin, putem atribui Maicii Domnului titlul de mijlocitoare și comîntuitoare? Majoritatea teologilor catolici văd în opera mariologică a Fericitului Augustin afirmarea unei participări active a Maicii Domnului la opera de răscumpărare a neamului omenească. După învățătura Fer. Augustin în planul de răscumpărare a lui Dumnezeu se ascunde o taină pe care n-o putem înțelege: după cum printr-o femeie am fost dat morții, tot așa printr-o femeie trebuia să se nască pentru noi viața. Eva a fost cauza morții tuturor oamenilor, Maria este izvor de viață nesecat pentru toți oamenii. Adevărul acesta îl numește Fer. Augustin „magnum sacramentum”, marea taină (De agone christiano). În alt loc același adevăr îl exprimă cînd zice că „Eva a conceput în inimă veninul șarpelui, iar Maria a conceput în pîntece carnea celui Atotputernic. Prin femeie am fost dați morții și tot prin femeie ne-a fost dată mîntuirea. Maria este femeia prin care trebuie să ne vină mîntuirea. Pe ea o numește Fer. Augustin mamă a Mintuitorului prin credință și mamă a noastră a tuturor cari formăm „trupul tainic” a lui Iisus Hristos. Motivul pentru care s-a învrednicit de această mare demnitate este faptul că „a cooperat prin iubire pentru că să se nască creștini în Biserică „(quia cooperata est charitate ut fideles in Ecclesia nascerentur)”. . . . De sancta virginitate, c. VI).

Textul acesta nu trebuie să-l înțelegem în sensul unei participări active — așa cum vreau să înțelegă romano-catolicii, ci numai în sensul unei participări morale, fiind seama de legăturile de afecțiune maternă ce există între Maica Domnului și Fiul ei. Maria este izvorul mililor, ea este solitoare și mîngăietoare. Ea ne învâluie în iubirea ei maternă în ea găsim plinătatea iubirii de oameni și fiindcă a acceptat să devină mamă a lui Hristos, a acceptat să ne fie, în chip spiritual prin iubire și mamă iubitoare a tuturor celor ce formăm „trupul tainic” a lui Hristos.

Învățătura romano-catolică despre imaculata concepție încă nu-și găsește temei în învățătura mariologică, a Fer. Augustin. Textul pe care romano-catolicii îl aduc în sprijinul acestei învățături nu se ocupă decît de păcatul actual, nu și de cel strămoșesc. Motivul care a prilejuit textul în discuție, a fost o învățatură greșită a lui Pelagiu care susținea într-o lucrare a lui, că natura omenească, chiar și după păcatul strămoșesc, n-a rămas coruptă nici rănită și că prin urmare omul căzît, cu libertatea lui, poate săvîrși binele, poate învinge concupiscenta, poate să-și înfrineze patimile, poate cu un căvînt, trăi chiar fără păcat toată viața, poate să săvîrșască fapte ce îi sunt spre dreptate și poate ajunge la fericire fără ajutorul harului divin. Sprijinit de învățătura aceasta, Pelagiu aducea și unele nume de persoane din V. T. și unele din N. T. femei și bărbați, cari au realizat programul acesta trăind după dreptate. Printre femeile acestea aduce și pe Maica Domnului, despre care zice: „Pietatea ne constrînge s-o mărturisim fără de păcat” (Natura et gratia, VI. c. 36).

Fericitul Augustin, care a simțit, ca nimeni altul, în viața lui, toată povara păcatului, dar a gustat și din mîngăierile harului divin, nu poate concepe o viață neprihănită pe pămînt, fără ajutorul permanent a lui Dumnezeu. El învață că n-a fost nici un om pe pămînt, care numai cu puterile proprii, să fi putut evita toate păcatele. Chiar și aceia pe cari Pelagiu îi aduce ca exemple de viață neprihănită, dacă ar fi întrebați, ar mărturisi impotriva lui Pelagiu. Există totuși o excepție: Fecioara Maria, despre care Fer. Augustin are aceste cuvinte: „Exceptăm

(Continuare în pag. 4)

Urmare din pag. 3

decî pe Fecioara Maria, despre care pentru onoarea Domnului, nu vreau să se discute atunci cînd este vorba de păcate, căci nu ştim noi oare că ei i-a fost dată o supra-abundenţă de har, pentru a învinge păcatul în toate privinţele, Ei care a meritat să conceapă şi să nască pe acela care, după cum ştim, n-a avut nici un păcat" (Natura et gratia c. 36,42). Toţi teologii apusei sunt de acord şi recunosc în aceste cuvinte ale Fer. Augustin, lipsa păcatului actual în Fecioara Maria, adică a aceluia păcat pe care omul îl săvîrşeşte fiind în viaţă. Pe lângă acestea, teologia apuseană, mai vede în aceste cuvinte ale Fer. Augustin, lipsa păcatului strămoşesc, cel puţin indirect şi implicit. Pentru noi textul este foarte clar. Toată polemica pe care Fer. Augustin o duce împotriva lui Pelagiu se poartă în jurul păcatului actual. Nu există nici un cuvînt în toată această discuţie, care să ne facă să ne gîndim măcar, la păcatul originar.

De altfel mai sunt şi alte dovezi care se pot aduce, împotriva învăţături rom. catolice, despre imaculata concepţie. În lucrarea sa „Imperfectum opus“ Fer. Augustin zice că „Maria, Mama lui Hristos, a fost născută din pofta trupească a părinţilor“ (1. VI. c. 21). În cartea sa „De peccatorum meritis et remissione“, în cartea a II-a, cap. 24—38, vorbind despre intruparea Domnului reafirmă adevărul că nimenea, în afară de Mintuitorul, n-a fost scutit de păcat. Carnea Mariei, din care Iisus Hristos şi-a luat carnea trupului său, o numeşte „materna carne peccati“. Dacă Maria a fost născută din poftă trupească, a fost născută din păcat, deoarece plăcerea este din poftă deci este din păcat.

Tot împotriva dogmei despre imaculata concepţie mai găsim la Fer. Augustin şi aceste cuvinte: „Maria ex Adam mortua est propter peccatum“ — Ştim cu toţii că moartea este plata păcatului originar. Dacă Fer. Augustin învaţă că Maria a murit, ca oricare muritoare de rînd, e dovadă că Fer. Augustin credea că Maria s-a născut şi ea cu păcatul originar.

Nu putem scoate din învăţătura Fer. Augustin dovezi nici pentru dogma mai recentă a rom. catolicilor despre înălţarea Maicii Domnului cu trupul la ceruri. Cuvîntarea 208 din Apendice „In festo Assumptionis B. M.“ în Patrologia latină col. 2129—2134, nu este a se atribui Fer. Augustin.

Aceasta este pe scurt învăţătura mariologică pe care o putem desprinde din opera Fer. Augustin. Fecioria Maicii Domnului şi maternitatea ei divină sunt punctele principale din învăţătura lui mariologică. Învăţătura aceasta nu este alta decît învăţătura genuină a Bisericii din veacul acela, transmisă nouă prin genul Fer. Augustin, ca o sîntă moştenire. Dacă azi, o anumită biserică, îşi arogă dreptul ca abuzînd de aceste învăţături clare şi limpezi ale Fer. Augustin, să-şi justifice unele inovaţii în materie de credinţă şi să dogmatizeze adevăruri streine de învăţătura de totdeauna a Bisericii, ele rămîn în ochii adevăraţilor închinători curate şi nefalsificate, aşa cum ne-au fost transmise de puternica personalitate a Fer. Augustin.

În concepţia Fer. Augustin, Maica Domnului, n-a fost o zelfă ci a fost o fiinţă născută şi ea din aceeaşi carne muritoare ca şi noi, supusă şi ea morţii trupesti, răsplată a păcatului originar, deşi s-a învrednicit, prin curăţenia ei sufletească, prin virtuţile care i-au împodobit sufletul, să nască pe Fiul lui Dumnezeu, pe Mintuitorul lumii. Demnitatea ei de Mamă a lui Dumnezeu n-o scot din rîndul oamenilor. Ci ea rămîne şi pe mai de parte ca rugătoare, împreună cu noi, înaintea tronului milostivirii lui Dumnezeu.

Prof. Alexandru Moisiu

Fericiţi sînt făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema

Recenzii

Mitropolia ortodoxă din R. Cehoslovacia, condusă de I. P. S. Mitropolit Elefterie, are ca organ oficial revista „Hlas Pravoslavi“ — Glasul ortodoxiei —, care în anul acesta a intrat în cel de al 24 an de apariţie, iar după războiul recent, în anul 11. Incepînd cu 1955, revista apare într-un format octav, pe 32 pagini, cu 10 numere pe an. Cuprinsul ei este bogat în lature informativă şi duhovnicească şi este publicată în trei redacţiuni, una cehă, alta slovacă şi alta rusă-ucraineană. Dintre articole sunt de relevat cele istorice, ale defunctului episcop-mucenic Gorazd, cu privire la problema încreştinării Moravilor, arătînd cu documentaţie categorică încreştinarea ortodoxă a Moravilor, prin marii apostoli ai slavilor, sf. Constantin şi Metodie, în sec. IX-lea (Nr. 1, 2 şi 3). Apoi un şir întreg de lămuriri duhovniceşti, de articole de zidire sufletească, de informaţii şi în drumări, iar dintre colaboratori prof. D. Belu contribuie cu cercetarea despre „Caracterul realist al creştinismului“, prof. M. Şesan cu expunerea „Despre sf. mărturisire“ (Nr. 2).

Academia R. Cehoslovace, Institutul slav dela Praga, publică revista „Byzantinoslavica“, în care urmăreşte în deosebi problema legăturilor dintre slavi şi Bizanţ. Numărul XV-2 pe 1954 cuprinde o serie de articole importante, ca: „Problemele studiului istoriei bulgare în epoca dominaţiunii turceşti“ de prof. Kabrda J. din Brno, (p. 173 ss.), „Semnificaţia citadelei Stomion“ de prof. Grecu V. dela Bucureşti, în care subliniază rolul acestei citadele, construite de turci, în vederea cuceririi Constantinopolei (p. 209 ss.), „Despre demnitatea şi demnităţile Marelui Bisericii dela Constantinopole“ de prof. Guillard R. dela Paris, care, urmînd expunerii bizantinului Pseudo-Kodinos, prezintă o icoană a stării dela Bizanţ, copiată, în ce priveşte organizarea curţii, de Alexandru cel Bun, după mărturia lui Dimitrie Cantemir; „Despre sinodul V ecumenic“ de prof. M. Şesan dela Sibiu (p. 230 ss.). La fine se găseşte o foarte bogată informaţie bibliografică.

Institutul de studii al Ortodoxiei răsăritene dela Universitatea luterană dela Wittenberg-Halle, condus de prof. Dr. Konrad Onasch, din Republica Democrată Germană, acordă o deosebită atenţie problemei sf. icoane ortodoxe. În acest sens prof. Onasch a publicat un articol fundamental în revista „Theologische Rundschau“, Nr. 3 pe 1954, despre „Omul apusean şi icoanele bisericii răsăritene“.

M. Şesan

Te-Deum. Miercuri 27 aprilie a. c., I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae a implinit vîrsta de 73 ani. Cu acest prilej s-a săvîrşit în Capela mitropolitană o Doxologie de mulţumire către Dumnezeu, de un sobor format din: P. C. Prot.-vicar T. Belsăşcu, rector S. Vlad, consilier D. Ciuchendea, prof. M. Şesan, duhovnic N. Belea şi diaconii I. Bolog şi C. Voicu.

După Doxologie şi polihroniu, I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae a mulţumit celor prezenţi asigurîndu-i de grija părintească pe care o poartă tuturor şi pentru propăşirea Bisericii.

Au fost de faţă: P. S. Teodor, P. C. Părinţi consilieri, profesorii dela Institut, personalul administrativ dela Consistor şi Institut, studenţii teologi şi preoţii din oraş.

Întru mulţi ani Stăpine!

Vizită. Întorcînd vizita făcută de Corul Catedralei din Sibiu la biserică Sf. Nicolae din Oraşul Stalin, corul acestei biserici a dat răs-

Indrumător omiletic

I. Sf. Evanghelie dela Matei 10,32 urm.

Se poate vobi despre: sfinţi.

1. Roada Duhului Sfint, care lucrează în Biserică, este sfinţenia, ce străluceşte în sfinţi.

2. Sfinţii sînt o pildă pentru noi: ei ne arată cum trebuie să păşim pe urmele lui Hristos, cum să trăim în duhul lui Hristos, săvîrşind binele pentru semenii noştri.

3. Sfinţii sînt rugători pentru noi, ca nişte fraţi mai mari, cari ne ajută în lupta mîntuirii prin rugăciunile lor către Dumnezeu.

4. Pentru cinstea de care se bucură înaintea lui Dumnezeu şi pentru sfinţenia vieţii lor, noi îi cinşim şi le cerem — în rugăciune — ajutorul.

II. Sf. Evanghelie dela Matei 4, 18—23.

Se poate vorbi despre: Sf. Apostoli.

Mintuitorul şi-a ales apostolii dintre oamenii simpli şi muncitori. El a făcut din pescari apostoli.

2. Dacă Mintuitorul e piatra din capul unghiului, apostolii sînt tot atîtea pietre de temelie ale Bisericii, sprijinite pe piatra cea din capul unghiului;

3. Dragostea lor pentru Mintuitorul şi rivna lor pentru binele oamenilor este o pildă pentru toţi credincioşii. Ei pot spune, cu sf. ap. Pavel: „păşiţi pe urmele noastre, că noi păşim pe urmele lui Hristos“.

4. Să cinşim pe sf. Apostoli, să ne însuşim învăţătura lor şi să împlinim voia lui Hristos aşa cum şi ei au împlinit-o.

III. Sf. Evanghelie dela Matei 6, 23—33

Se poate vorbi despre: purtarea de grije a lui Dumnezeu.

1. Noi credem că Dumnezeu, ca un tată plin de iubire, priveghiază peste viaţa noastră, peste viaţa fiilor Lui.

2. Mintuitorul ne spune că nici un fir de păr nu se mişcă fără ştirea Lui şi că El ştie de ce avem trebuinţă şi ne împlineste rugăciunea.

3. Dar această încredere în purtarea de grijă a lui Dumnezeu nu trebuie să re îndemne la delăsare şi la lene, căci acestea sînt urite de Dumnezeu. Împotriva lui Dumnezeu ne cere să muncim, să punem în lucrare toate forţele noastre, căci numai peste truda celui muncitor se coboară binecuvîntarea Domnului.

4. Să fim dar oameni muncitori, mulţumind lui Dumnezeu pentru toate.

punsurile Sf. Liturghii în Catedrala din Sibiu într-o Duminică dinainte de Paşti. Corul, condus de prof. M. Reapcluc, avînd 43 persoane, a executat cîntările Sf. Liturghii după Arhanghelski, Muzicescu, Vinogradov şi Berezovschî. La sfîrşit au executat priceşnele: Doamne auzi rugăciunea mea, de Arhanghelski, „Cînd fost-a încă prunc Iisus“ de Ceatkovschî, Slavă întru cei de sus, de Muzicescu. În cadrul Sf. Liturghii a predicat P. C. Prot. N. Birsan dela Oraşul Stalin. Atîţ corul cit şi predica au lăsat o impresie foarte bună în sufletul credincioşilor: din Sibiu

Studenţii teologi — sub conducerea Prof. M. Şesan — au dat o serbare în Aula Institutului la 10 aprilie a. c. Programul a fost format din bucăţi de muzică religioasă, executate fie de cor, fie în cvartat sau duet. În cadrul serbării a conferenţiat P. C. Prof. Gr. T. Marcu despre: Muzica religioasă.